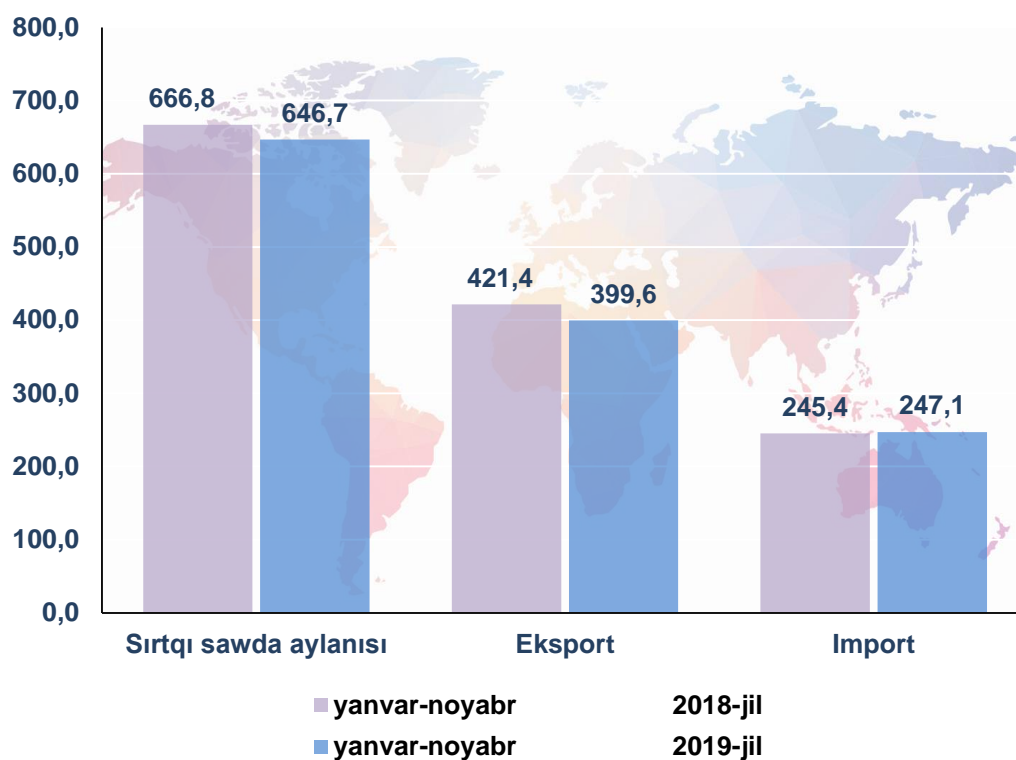

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISI

(2019-jil yanvar-noyabr)

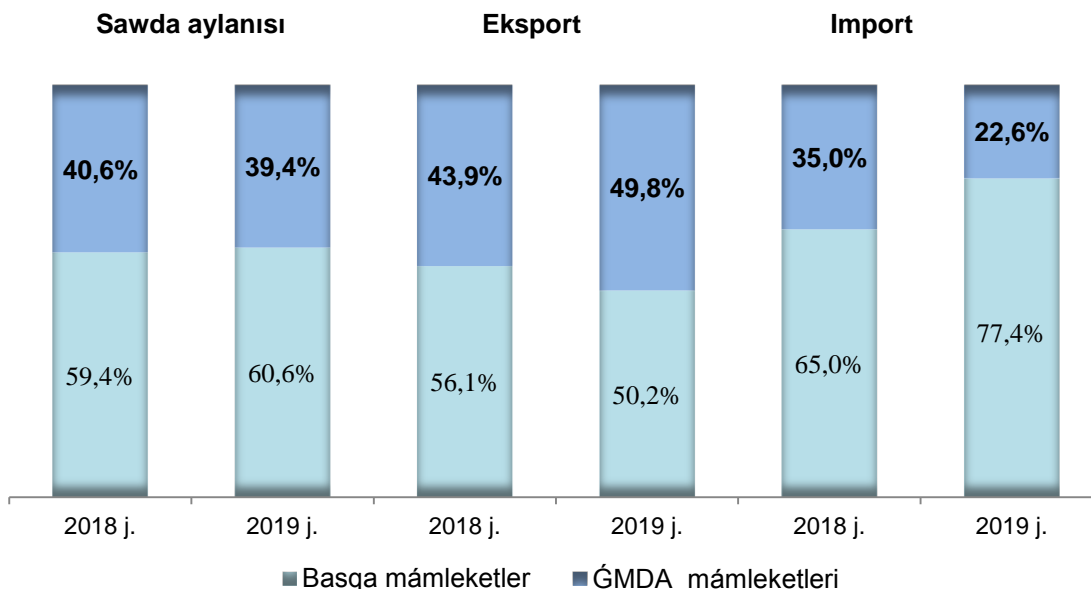
2019-jil yanvar-noyabr ayları juwmaqları boyınsha, respublikada sırtqı sawda aylanısı 646,7 mln. AQSh dollarğa jetip, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 97,0 % dı quradı. Sonıń ishinde, eksport kólemi 399,6 mln. AQSh dollarğa hám import kólemi 247,1 mln. AQSh dollarğa jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldosi 152,5 mln. AQSh dollardı quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısı
(mln. AQSh dollari)

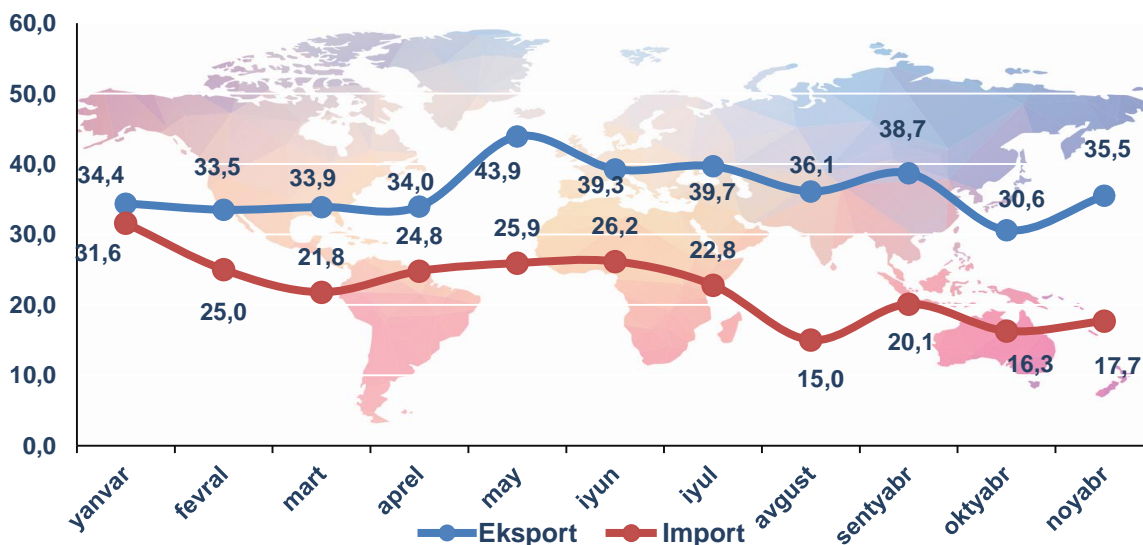
Usı jıldıń yanvar-noyabr aylarında, respublika sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 39,4 % dı quradı, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 94,1 % dı quraǵan, basqa mámleketlerdiń úlesi bolsa 60,6 % bolıp, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 98,9 % dı quraǵan. Sonday-aq, eksport kóleminde ĞMDA mámleketleri 49,8 % dı, basqa mámleketler 50,2 % dı hám import kóleminde ĞMDA mámleketleri 22,6 % dı, basqa mámleketler bolsa 77,4 % dı quradı.

**2019-jil yanvar-noyabr aylarında respublika sırtqı sawda aylanısında
ĞMDA hám basqa mámleketlerdiń úlesi**
(ulıwma kólemge salıstırǵanda payız esabında)

Soniń menen birge aytıp ótiw kerek, 2019-jıldıń noyabr ayında eksport qılınǵan tovar hám xızmetler, oktyabr ayına salıstırǵanda 4,9 mln. AQSh dollarǵa kóp eksport qılındı hám 35,5 mln. AQSh dollardı quradı. Tovar hám xızmetler importı kólemi bolsa 17,7 mln. AQSh dollardı quraǵan bolıp, bul bolsa oktyabr ayına salıstırǵanda 1,4 mln. AQSh dollarǵa kóp.

2019-jil yanvar-noyabrde tovar hám xızmetlerdiń aylıq eksport-import kórsetkishleri dinamikası
(mln. AQSh dollar)

2019-jil yanvar-noyabr aylarında respublika sırtqı sawda aylanısında joqarı úleske iye mámleketler izbe-izligi tómendegishe sáwlelengen:

**Respublika sırtqı sawda aylanısında
joqarı úleske iye mámleketler**

(mln. AQSh dollar)

Mámleket atı	Sırtqı sawda aylanısı	Eksport	Import	Sırtqı sawda aylanısı	
				úlesi, %	ósım páti, %
Rossiya	166,8	133,3	33,5	25,8	95,0
Qıtay	160,5	97,8	62,7	24,8	106,5
Túrkiya	76,3	56,8	19,5	11,8	72,1
Qazaqstan	69,5	56,1	13,4	10,8	109,1
Koreya Respublikası	59,0	18,0	41,0	9,1	137,8
Latviya	22,8	16,7	6,1	3,5	80,4
Vietnam	14,8	0,1	14,7	2,3	2,2 e.
Ullı Britaniya	7,6	-	7,6	1,2	3,3 e.
Ukraina	5,3	2,1	3,2	0,8	24,7
Iran	5,1	0,2	4,9	0,8	169,2
Qırg'ızistan	4,6	3,0	1,6	0,7	118,9
Germaniya	4,3	0,7	3,6	0,7	38,5
Türkmenistan	4,0	0,5	3,5	0,6	2,1 e.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı tarawdağı birge islesiwdi jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırğan is-ilájlar nátiyjesinde 2019-jil yanvar-noyabr aylarında sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 39,4 % dı quradı hámde sırtqı sawda aylanısı ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 94,1 % dı quradı. Basqa shet el mámleketleriniń respublika sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 2018-jıldıń yanvar-noyabr aylarında 59,4 % dı quraǵan bolsa, usı jıldıń sáykes dáwirinde sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 60,6 % ǵa jetti.

**Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ayırım sherik
mámleketler menen sırtqı sawda aylanısı dinamikası**

(mln. AQSh dollar)

Mámleket atı	2017-jil yanvar-noyabr	2018-jil yanvar-noyabr	2019-jil yanvar-noyabr
Rossiya	134,0	175,6	166,8
eksport	97,0	124,0	133,3
import	37,0	51,6	33,5
saldo	60,0	72,4	99,8
Qıtay	164,4	150,7	160,5
eksport	106,4	100,7	97,8
import	58,0	50,0	62,7
saldo	48,4	50,7	35,1
Túrkiya	119,5	105,7	76,3
eksport	111,0	90,2	56,8
import	8,5	15,5	19,5
saldo	102,5	74,7	37,3
Qazaqstan	42,5	63,7	69,5
eksport	40,1	51,6	56,1
import	2,4	12,1	13,4
saldo	37,7	39,5	42,7
Koreya Respublikası	28,2	42,8	59,0
eksport	0,8	7,9	18,0
import	27,4	34,9	41,0
saldo	-26,6	-27,0	-23,0
Latviya	38,7	28,4	22,8
eksport	38,2	23,3	16,7
import	0,5	5,1	6,1
saldo	37,7	18,2	10,6
Vietnam	0,6	6,8	14,8

Mámleket atı	2017-jil yanvar-noyabr	2018-jil yanvar-noyabr	2019-jil yanvar-noyabr
eksport	0,5	1,0	0,1
import	0,1	5,8	14,7
saldo	0,4	-5,0	-14,6
Ullı Britaniya	0,8	2,3	7,6
eksport	-	-	-
import	0,8	2,3	7,6
saldo	-0,8	-2,3	-7,6
Ukraina	9,1	21,5	5,3
eksport	3,4	3,2	2,1
import	5,7	18,3	3,2
saldo	-2,3	-15,1	-1,1
Iran	3,1	3,0	5,1
eksport	2,6	0,3	0,2
import	0,5	2,7	4,9
saldo	2,1	-2,4	-4,7
Qırğ'ızıstan	5,4	3,9	4,6
Eksport	5,4	3,8	3,0
import	-	0,1	1,6
saldo	5,4	3,7	1,4
Germaniya	3,0	11,1	4,3
eksport	0,4	0,5	0,7
import	2,6	10,6	3,6
saldo	-2,2	-10,1	-2,9
Türkmenistan	0,2	1,9	4,0
eksport	0,2	0,3	0,5
import	-	1,6	3,5
saldo	0,2	-1,3	-3,0

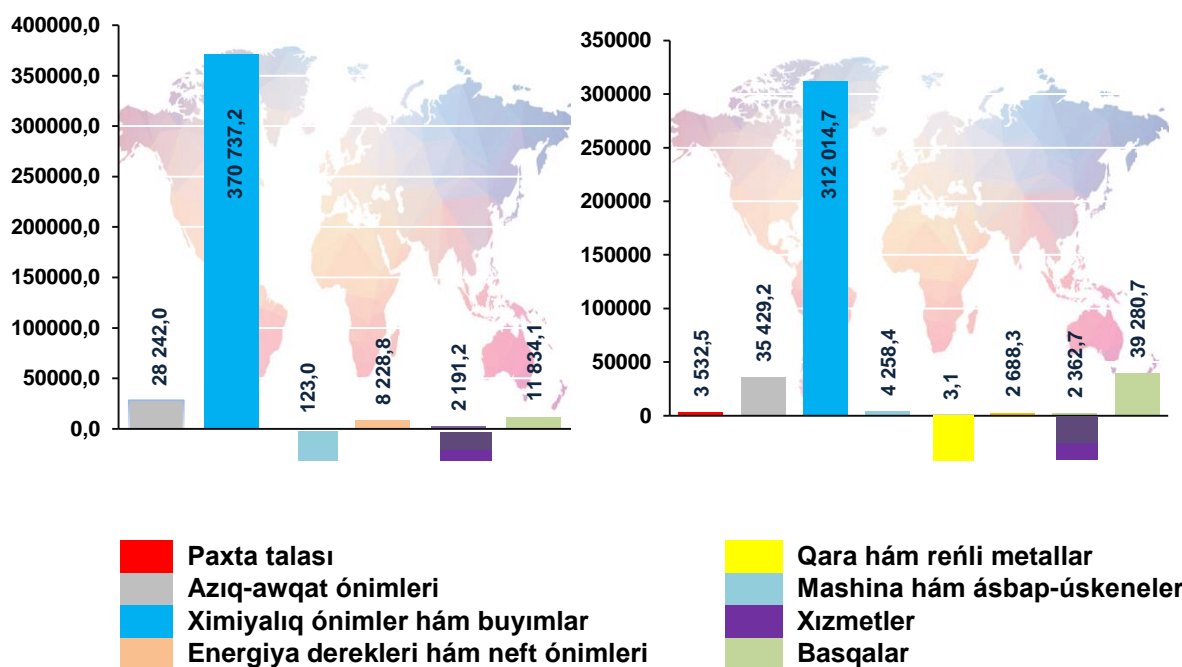
EKSPORT

2019-jil yanvar-noyabr aylarında eksport kólemi 399,6 mln. AQSh dollarğa teń boldı. Eksport quramında tovarlar 99,4 % úleske iye, bular tiykarınan ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlanatuǵın buyımlar (78,1 %), azıq-awqat ónimleri (8,9 %) topaları úlesine tuwra kelmekte.

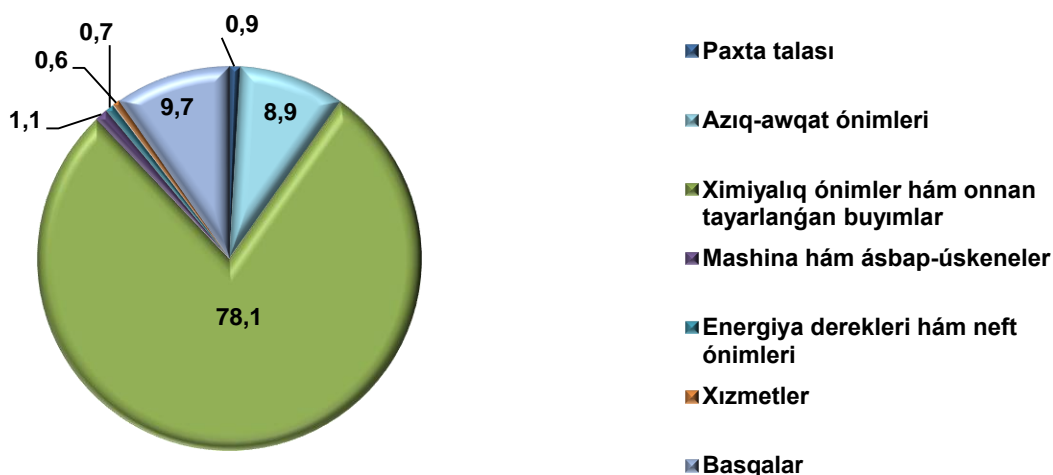
Tovar va xızmetler eksportınıń quramı (mıń AQSh dollari)

2018-jil
yanvar-noyabr

2019-jil
yanvar-noyabr

Tovar hám xızmetler eksportınıń úlesi, (%)

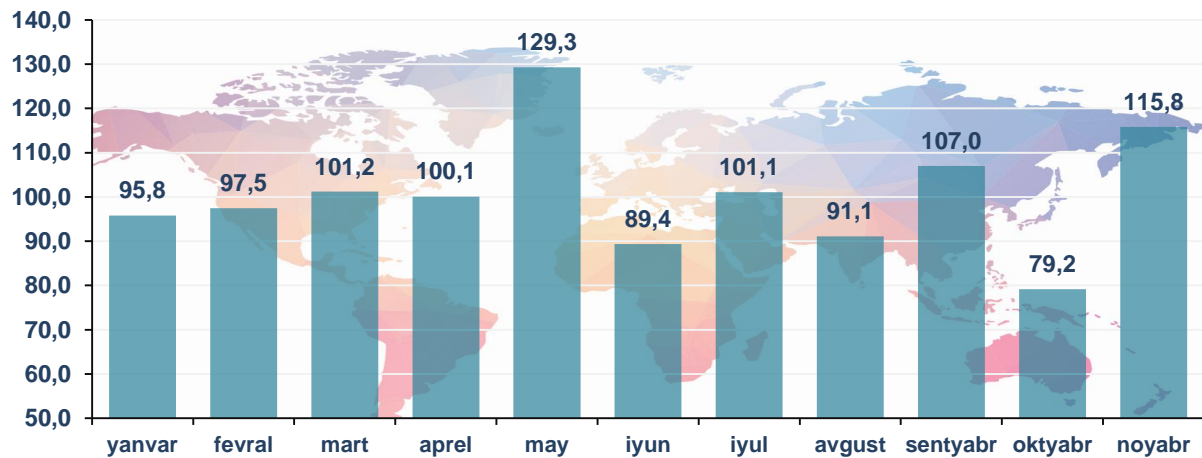

Eksport qurami

	Jámi			ǴMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %
Eksport	399,6	94,8	100	198,9	107,6	100	200,7	84,8	100
Paxta talası	3,5	-	0,9	-	-	-	3,5	-	1,8
Azıq-awqat ónimleri	35,4	125,4	8,9	10,4	191,9	5,2	25,0	109,7	12,5
Ximiyalıq ónimler hám buyımlar	312,0	84,2	78,1	178,3	102,0	89,6	133,7	68,2	66,6
Energiya derekleri hám neft ónimleri	2,7	32,7	0,7	0,9	71,0	0,5	1,8	25,5	0,9
Mashina hám ásbap-úskeneler	4,3	34,6 e.	1,1	0,6	5,2 e.	0,3	3,7	297,4 e.	1,8
Xızmetler	2,4	107,8	0,6	1,6	103,4	0,8	0,8	117,9	0,4
Basqalar	39,3	3,3 e.	9,7	7,1	4,1 e.	3,6	32,2	3,2 e.	16,0

Eksport qılınıp atırǵan tovar hám xızmetlerdiń aylar kesimindegi ósim pátleri boyınsha tómende keltirilgen maǵlıwmatlardan sonı kóriwimiz múmkin, usı jıldıń yanvar-noyabr ayları dawamında eń joqarı ósim pátı may ayında gúzetilgen.

Tovar hám xızmetler eksportınıń ósim pátleri
(ótken ayǵa salıstırǵanda, %)

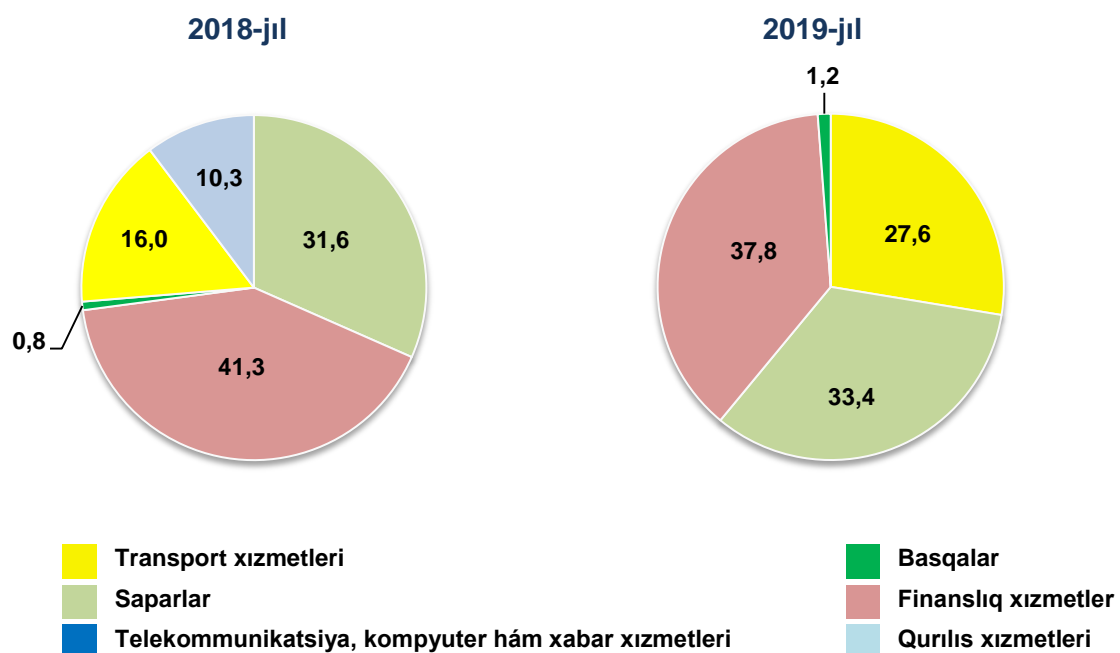

Sunday-aq, tovar hám xızmetler eksportınıń ósim pátleriniń analizine tiykarlanıp, 2019-jıldıń noyabr ayında eksport qılınǵan tovar hám xızmetler oktyabr ayına salıstırǵanda 36,6 % ǵa kóbeygen.

Xızmetler eksportı kólemi 2,4 mln. AQSh dollardı yaǵnıy jámi eksport kólemińin 0,6 % in qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 7,8 % ǵa óskenligi gúzetildi.

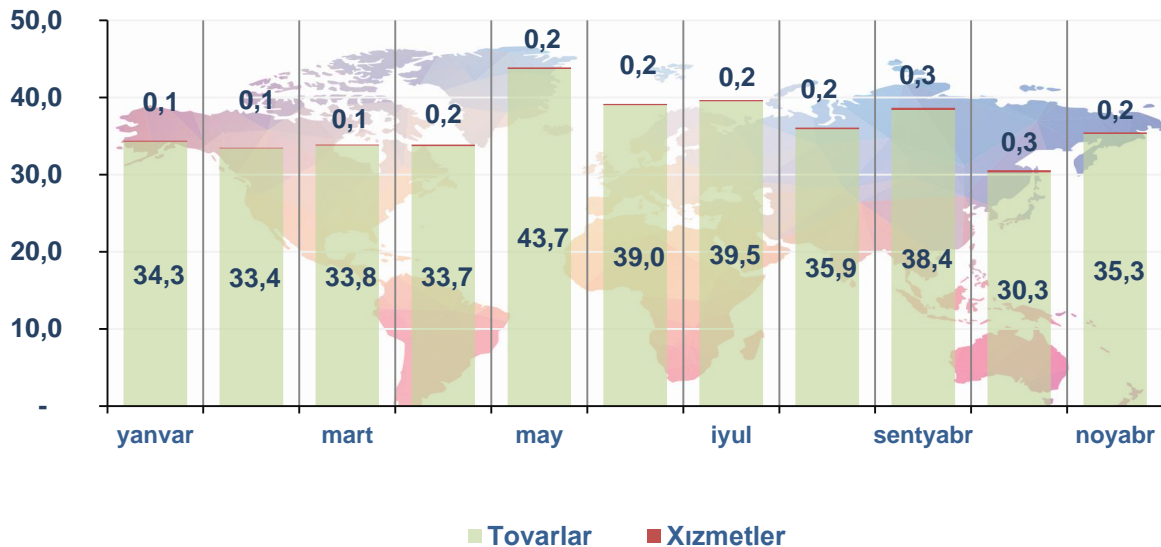
Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (37,8 %), saparlar (33,4 %) hám transport xızmetleri (27,6 %) úlesine tuwra keledi.

Xızmetler eksportınıń quramı, (%)

Tovar hám xızmetler eksportı dinamikası analizine kóre, 2019-jıldıń noyabr ayı dawamında eksport qılınǵan tovarlar kólemi, oktyabr ayına salıstırǵanda 5,0 mln. AQSh dollarǵa kóp eksport qılındı hám 35,3 mln. AQSh dollardı quradı. Xızmetler eksportı bolsa 0,2 mln. AQSh dollarǵa jetken.

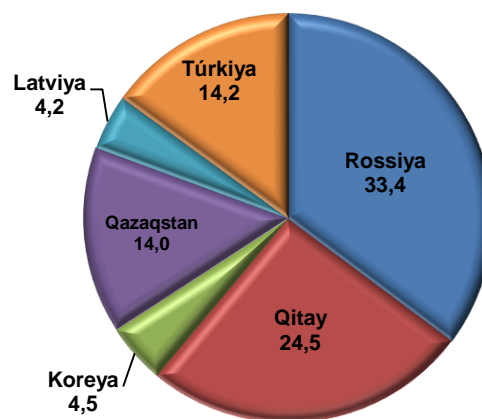
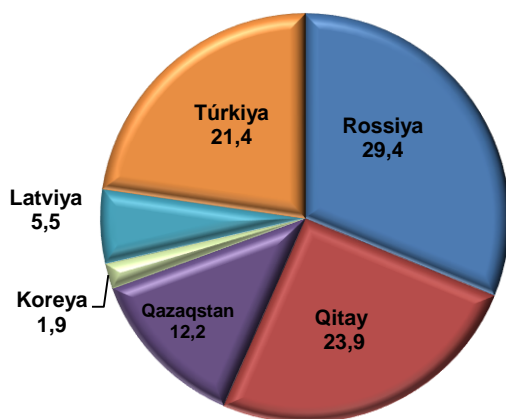
2019-jil yanvar-noyabrde tovarlar hám xızmetler eksportınıń dinamikası
(aylar kesiminde, mln. AQSh dollar)

**Respublika eksportında tiykarǵı
sherik mámleketlerdiń úlesi**
(yanvar-noyabr)

2018-jil

2019-jil

Eksport qılınıp atırğan tovar hám xızmetlerdiń tiykarǵı bólegin Rossiya Federatsiyası, Qıtay hám Túrkiya úlesine tuwra kelmekte. Bul bolsa ulıwma eksport kóleminiń 72,1 % ın quraydı. Rossiya Federatsiyası, Qıtay hám Túrkiyaǵa eksport qılınıp atırğan tovarlar quramına qaralsa, tiykarınan ximiyalıq tovarlar hám onnan tayarlanǵan buyımlardan ibarat ekenligin kóriwimiz múmkin.

**Qaraqalpaqstan Respublikasınıń
tiykarǵı sherik mámleketlerge ámelge asırǵan eksport kólemi**

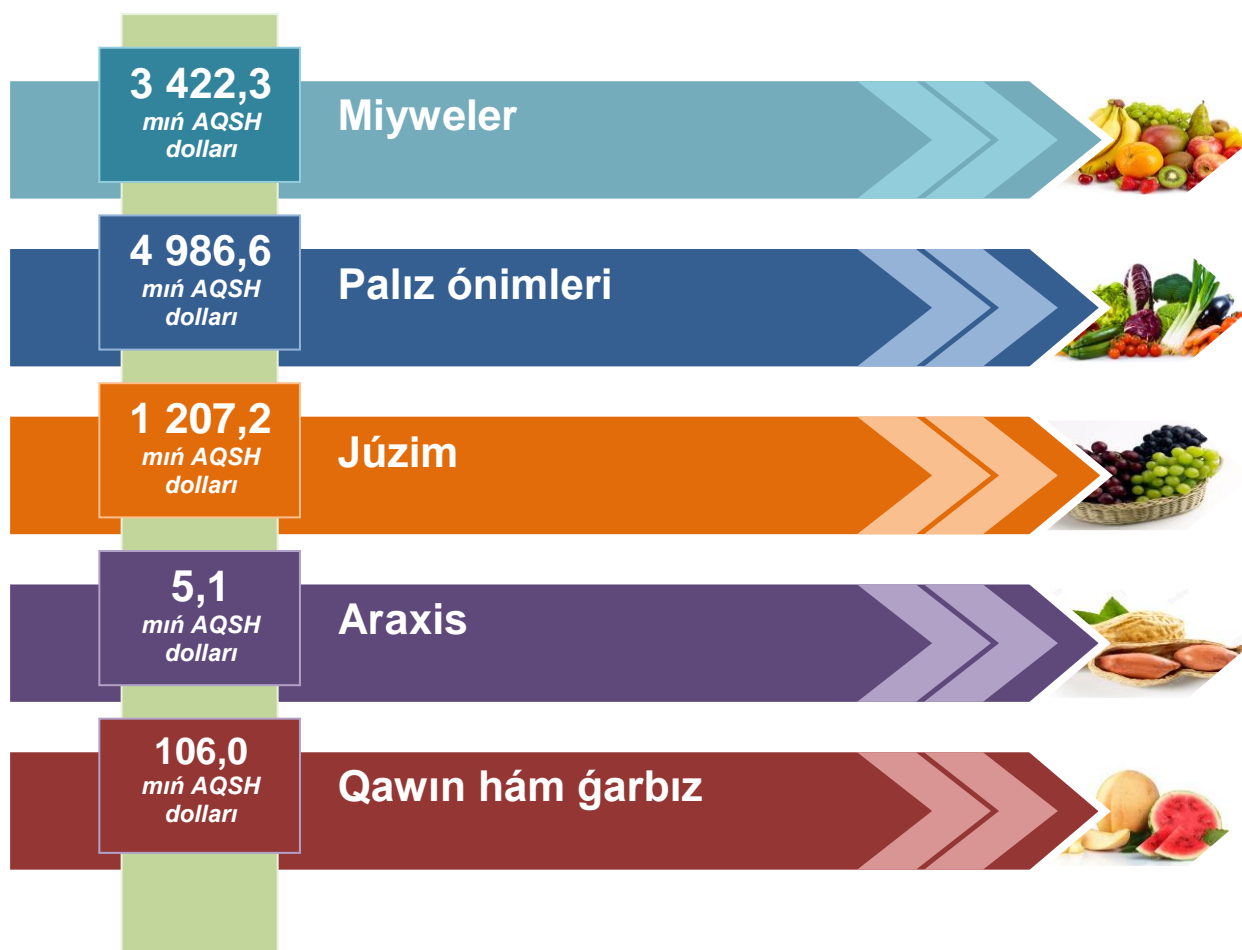
Máleket atı	Mln. AQSh doll.		Úlesi, %		Ornı	
	2018 j. yanvar-noyabr	2019 j. yanvar-noyabr	2018 j. yanvar-noyabr	2019 j. yanvar-noyabr	2018 j. yanvar-noyabr	2019 j. yanvar-noyabr
Rossiya	124,0	133,3	29,4	33,4	1	1
Qıtay	100,7	97,8	23,9	24,5	2	2
Túrkiya	90,2	56,8	21,4	14,2	3	3
Qazaqstan	51,6	56,1	12,2	14,0	4	4
Koreya Respublikası	7,9	18,0	1,9	4,5	6	5
Latviya	23,3	16,7	5,5	4,2	5	6
Qirǵızistan	3,8	3,0	0,9	0,8	7	7
Irak	3,7	2,8	0,9	0,7	8	8
Tájikistan	1,6	2,7	0,4	0,7	11	9
Ukraina	3,2	2,1	0,8	0,5	10	10
Estoniya	3,5	1,3	0,8	0,3	9	11

Miywe hám palız ónimleri eksporti

2019-jil yanvar-noyabr aylarında jámi 22 662,3 tonna miywe hám palız ónimleri 9 983,5 miń AQSh dollarǵa eksport qılındı (ósim pátı – 176,9 %). Miywe hám palız ónimleriniń eksport quramına qaralsa, 2019-jıldıń yanvar-noyabr aylarında 16 115,3 tonna palız ónimleri 4 986,6 miń AQSh dollarına eksport qılınǵan.

Sunday-aq, 5 529,5 tonna miywe hám palız ónimleri 3 422,3 miń AQSh dollarına eksport qılınǵan bolıp, eksport kólemi ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 3 743,6 tonnaǵa kóbeygen.

Miywe hám palız ónimleriniń quramı

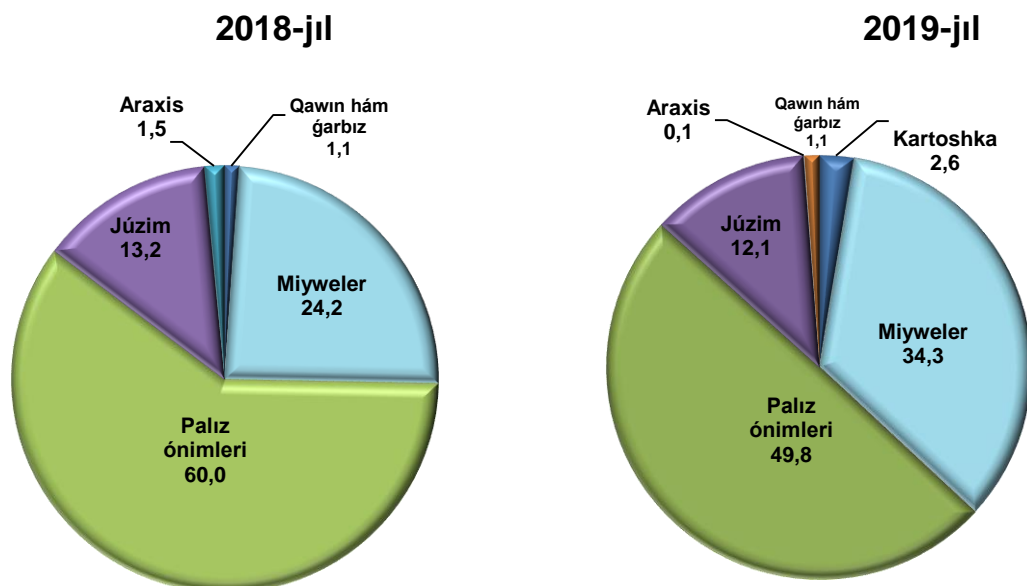

Sonı atap ótiw kerek, mámleketimizde eksport potentsiyalıń asırıw, jańa bazarlardı ózlestiriw nátiyjesinde miywe hám palız ónimleri, júzim, baw-baqsha, dánli eginler, sonday-aq, qurıtılğan palız hám miywelerdi eksport qılıw kólemi asıp barmaqta. Sonnan, 2019-jıldıń yanvar-noyabr aylarında júzim hám qawın-ğarbız eksport kólemi 1 313,2 mıń AQSh dollarına jetti (ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 63,1 % ğa ósken).

Respublikamızda jetistirilgen miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı bazarlarınıń eksport geografıyası

Mámleket atı	2018-jil yanvar-noyabr			2019-jil yanvar-noyabr		
	tonna	mıń AQSh doll.	úlesi, %	tonna	mıń AQSh doll.	úlesi, %
Qazaqstan	20 762,0	4 033,0	71,5	18 911,7	7 404,1	74,2
Rossiya	1 744,4	1 139,5	20,2	4 261,5	1 589,7	15,9
Qırǵızıstan	-	-	-	317,4	364,6	3,7
Bolgariya	-	-	-	66,7	310,6	3,1
Ukraina	-	-	-	21,5	101,1	1,0
Túrkiya	72,0	46,1	0,8	502,6	66,0	0,7
Frantsiya	-	-	-	17,5	48,6	0,5
Rumıniya	-	-	-	252,0	36,3	0,4
Türkmenistan	10,0	7,3	0,1	275,9	32,5	0,3
Qıtay	-	-	-	25,5	24,7	0,2
Polsha	-	-	-	10,1	5,2	0,1

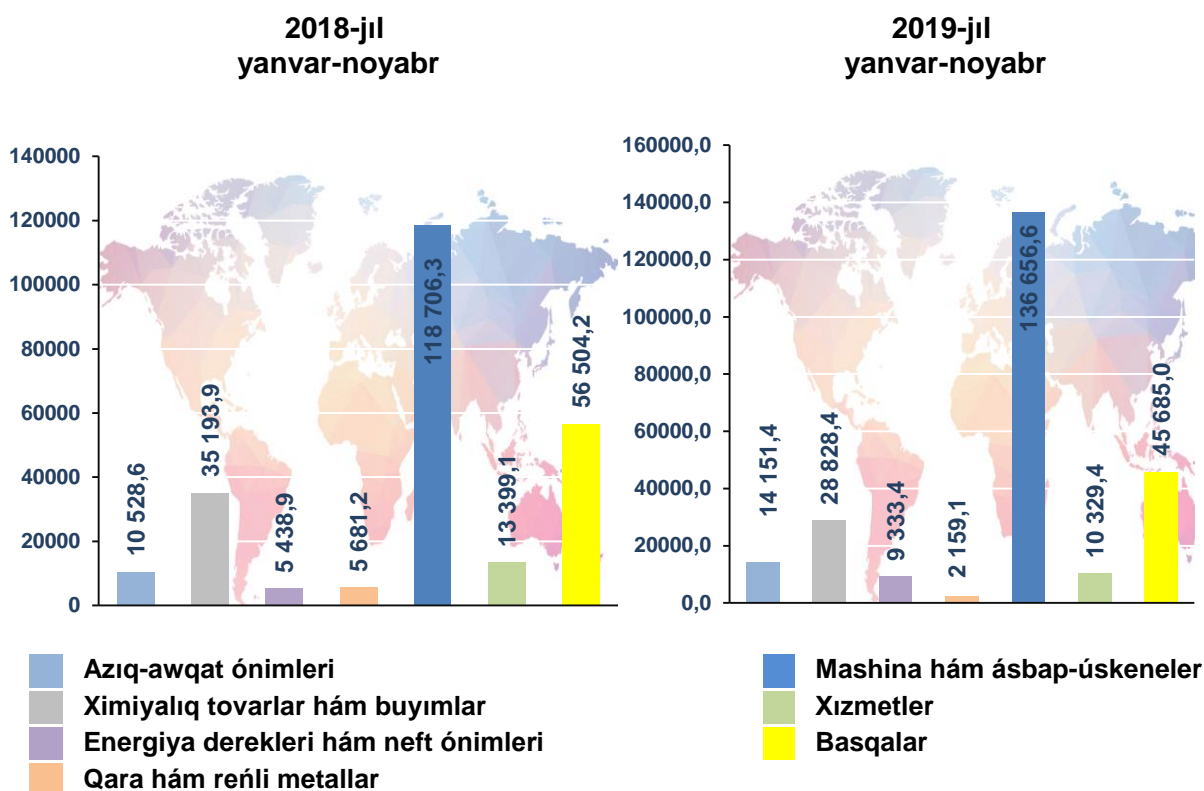
2019-jil yanvar-noyabrde miywe hám palız ónimleriniń quramı
(ulıwma kólemge salıstırǵanda payız esabında)

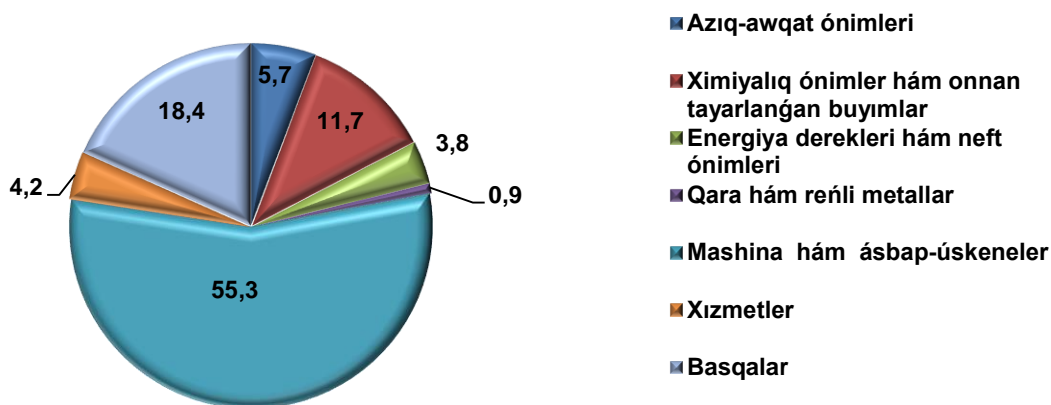
IMPORT

Usı jıldıń yanvar-noyabr aylarında import kólemi 247,1 mln. AQSh dolların qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 0,7 % ǵa ósti. Import quramında yeń úlken úles mashina hám ásbap-úskeneler (55,3 %), ximiyalıq tovarlar hám buyımlar (11,7 %), azıq-awqat ónimleri (5,7 %) hám xızmetler (4,2 %) toparları esabına tuwra keldi.

Tovar hám xızmetler importınıń quramı (mıń AQSh dollar)

Tovar hám xızmetler importınıń úlesi, (%)

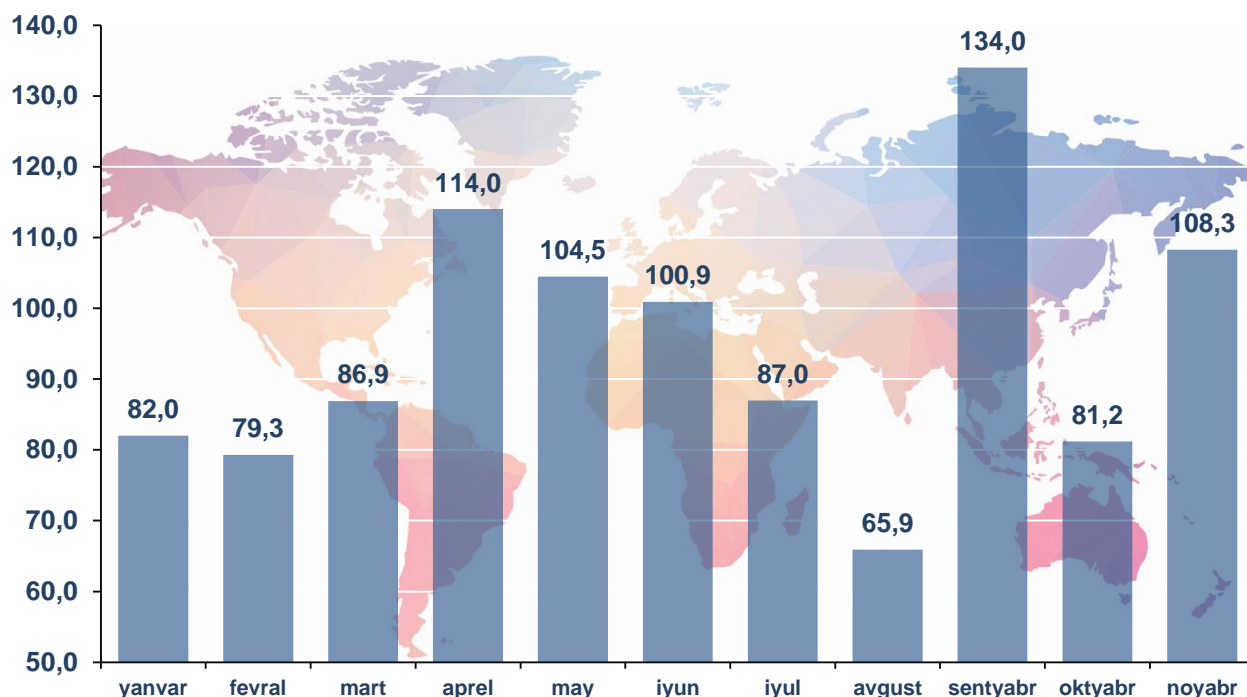

Import qurami

	Jámi			ĠMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilğa salıstırğanda, %	jámi kólemge salıstırğanda, %
Import	247,1	100,7	100	55,9	65,1	100	191,2	119,9	100
Azıq-awqat ónimleri	14,2	134,4	5,7	13,8	135,4	24,7	0,4	105,8	0,2
Ximiyalıq ónimler hám buyımlar	28,8	81,9	11,7	2,7	66,0	4,8	26,1	84,0	12,9
Energiya derekleri hám neft ónimleri	9,3	171,6	3,8	3,0	2,4 e.	5,5	6,3	151,5	3,1
Qara hám reñli metallar	2,2	38,0	0,9	0,5	18,1	0,9	1,7	55,3	0,9
Mashina hám ásbap- úskeneler	136,7	115,1	55,3	13,3	56,8	23,8	123,4	129,4	64,8
Xızmetler	10,3	77,1	4,2	1,6	35,2	2,9	8,7	98,6	4,9
Basqalar	45,6	80,9	18,4	21,0	52,8	37,4	24,6	147,3	13,2

Import qılınğan tovar hám xızmetlerdiń aylar kesimindegi ósim pátleri boyınsha tómede keltirilgen maǵlıwmatlardan kóriwimiz múmkin, usı jıldıń yanvar-noyabr ayları dawamında eń joqarı ósim pátleri sentyabr ayında gúzetildi.

**Tovarlar hám xızmetler importınıń ósim pátleri dinamikası
(ótken ayǵa salıstırǵanda, %)**

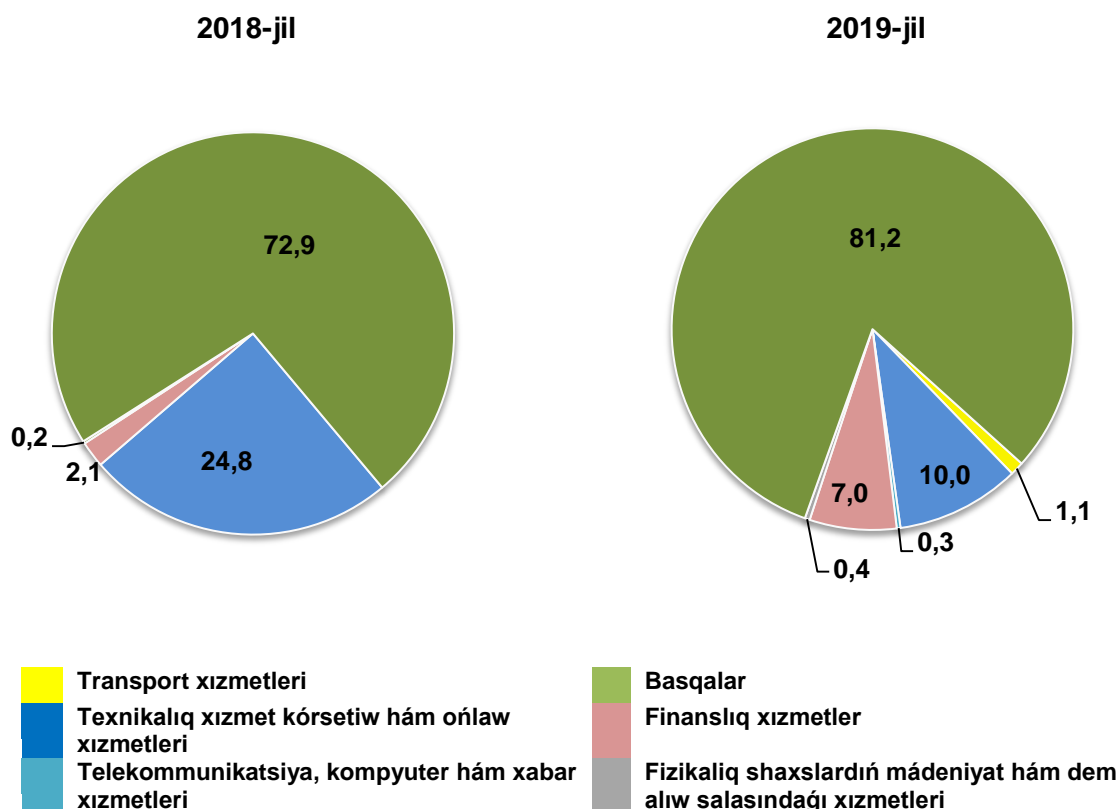
Sunday-aq, tovar hám xızmetler importı ósim pátleriniń analizine tiykarlanıp, 2019-jıldıń noyabr ayında import qılınǵan tovar hám xızmetler oktyabr ayına salıstırǵanda 27,1 % ǵa kóbeygen.

**Qaraqalpaqstan Respublikasına
tiykarǵı sherik mámleketlerden ámelge asırılǵan import kólemi**

Mámleket atı	Mln. AQSh doll.		Úlesi, %		Ornı	
	2018 j. yanvar-noyabr	2019 j. yanvar-noyabr	2018 j. yanvar-noyabr	2019 j. yanvar-noyabr	2018 j. yanvar-noyabr	2019 j. yanvar-noyabr
Qıtay	50,0	62,7	20,4	25,4	2	1
Korea Respublikası	34,9	41,0	14,2	16,6	3	2
Rossiya	51,6	33,5	21,0	13,6	1	3
Túrkiya	15,5	19,5	6,3	7,9	4	4
Vietnam	5,8	14,7	2,4	5,9	7	5
Qazaqstan	12,1	13,4	5,0	5,4	5	6
Ullı Britaniya	2,3	7,6	0,9	3,1	10	7

Latviya	5,1	6,1	2,1	2,5	8	8
Iran	2,7	4,9	1,1	2,0	9	9
Germaniya	10,6	3,6	4,3	1,4	6	10
Türkmenistan	1,6	3,5	0,7	1,4	11	11
Litva	1,2	3,3	0,5	1,3	12	12

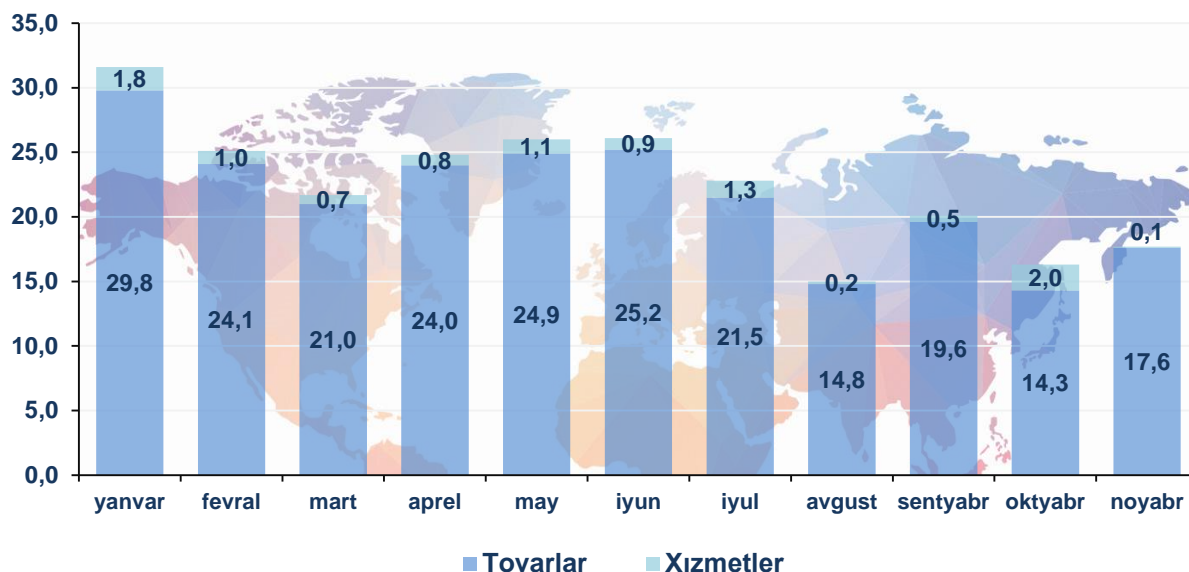
Xızmetler importınıń quramı, (%)

Xızmetler importı kólemi 10,3 mln. AQSh dolların yaǵnıy jámi import kólemińin 4,2 % in quradı hám ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 77,1 % dı quradı. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (81,2 %) hámde texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (10,0 %)nen ibarat boldı.

2019-jil yanvar-noyabrde tovarlar hám xızmetler importınıń dinamikası

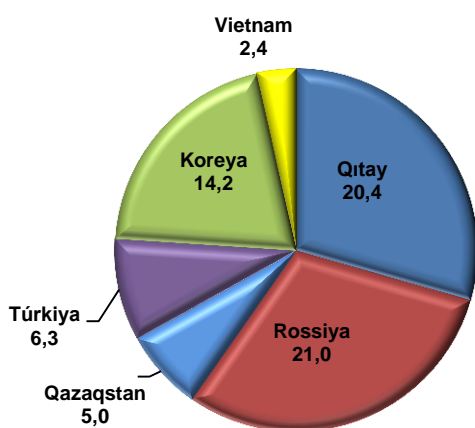
(aylar kesiminde, mln. AQSh dollar)

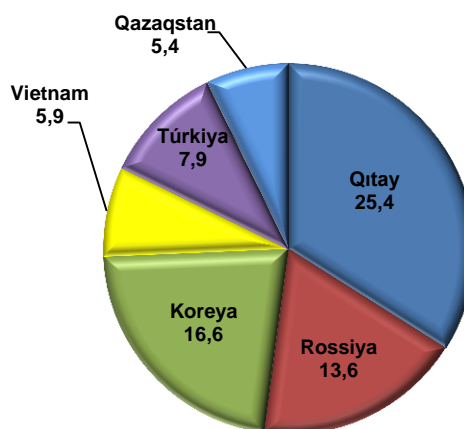
Sonıń menen birge aytıp ótiw kerek, 2019-jıldıń ótken dáwiri dawamında respublikaǵa import qılınǵan tovar hám xızmetler noyabr ayında, oktyabr ayına salıstırǵanda 1,4 mln. AQSh dollarǵa kóp import qılınǵan bolıp, sonnan tovarlar 3,3 mln. AQSh dollarǵa kóp hám xızmetler 1,9 mln. AQSh dollarǵa kem import qılınǵan.

Respublika importında tiykarǵı sherik mámleketlerdiń úlesi (yanvar-noyabr)

2018-jil

2019-jil

2019-jıldıń yanvar-noyabr aylarında respublikaǵa 45 ten artıq shet mámleketlerden tovar hám xızmetler importı ámelge asırılǵan. Sonnan 6 eń úlken bolǵan Qıtay Xalıq Respublikası, Koreya Respublikası, Rossiya Federatsiyası, Túrkiya, Qazaqstan hám Vietnam mámleketlerinen jámi import kólemi 184,8 mln. AQSh dollarǵa teń. Bul bolsa ulıwma import kóleminiń 74,8 % in quraydı.

Joqarıda aytıp ótilgen, import quramında tiykarǵı úlesti mashina hám ásbap úskeneler, ximiyalıq ónimler hám buyımlar hámde azıq-awqat ónimleri tiykarınan qaysı mámleketlerden respublikamızǵa alıp kelinip atırılǵanlıǵın tómendegi sxemalardan kóriwimiz múmkin.

Mashina hám ásbap-úskeneler import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	QITAY	VIETNAM	TÚRKIYA	ROSSIYA	KOREYA RESPUBLIKASI
mln. AQSH doll.	57,9	14,5	12,7	8,7	6,8
Ótken jılǵa salıstırǵanda, %	134,4	2,5 e.	2,3 e.	163,5	149,8
Úlesi, %	42,4	10,6	9,3	6,4	5,0

Ximiyalıq ónimler hám buyımlar import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	KOREYA RESPUBLIKASI	QITAY	KATAR	ROSSIYA	LATVIYA
mln. AQSH doll.	14,1	1,9	1,9	1,7	1,6
Ótken jılǵa salıstırǵanda, %	71,3	91,6	-	74,1	4,3 e.
Úlesi, %	48,8	6,6	6,6	6,0	5,7

Azıq-awqat ónimleri import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	QAZAQSTAN	ROSSIYA	UKRAINA	TÚRKMENISTAN
mIn. AQSH doll.	9,4	3,3	0,5	0,4
Ótken jılǵa salıstırǵanda, %	134,3	4,6 e.	28,3	-
Úlesi, %	66,7	23,7	3,5	3,1

Mámleketimizde sırtqı ekonomikalıq baylanıslardı rawajlandırıw boyınsha ámelge asırılıp atırǵan keń qamırawlı reformalar hám dúnya mámleketleri menen alıp barılıp atırılǵan bekkem qátnasıqlar nátiyjesinde mámleketimizdiń eksport potentsialı artıp barmaqta.

Sonday-aq, húkimetimiz tárepinen bir qatar salıq, bajıxana jeńillikleriniń jaratılıwı, islep shıǵarıwdı modernizatsiya qılıw hám básekege shıdamlı ónimlerdiń islep shıǵarılıwı milliy ónimlerimizdiń sırtqı bazarlarda bekkem orın iyelewi ushın imkániyat jaratpaqta.

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıslar
hám sawda statistikası bólimi
Tel.:71-230-82-06**